

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt III. De graviori culpa, & de pœna ei correspondente secundum nostras Constitutiones.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

CAPVT II.

De poenis juxta eorum leges Regularibus imponendis.

Judices omnes in ferendis sententiis, Juribus, & statutis Regularibus conformare se debent: quare in primis earum Constitutiones, & earum poenas callere debent.

Dictum Concilij Tridentini. Ubi verò in propriis Constitutionibus poenae non fuerint sancitae, Visitatores recurrere debent in corrigendis Regularium pravis, & corruptis moribus ad Sacros Canones, ut in Concilio Tridentino, sess. 14. in praevio de Reformatione dicitur, & sess. 5. Cap. 6. de Reformatione.

Quae enim sibi de Episcopis statuuntur, exceptis his, quae statui Regularium coaptari nequeunt, Praelatis Regularibus omnino congruunt; cum ipsi ex munere sibi commisso, eadem habeant circa laicos subditos Apostolicae sollicitudinis commissionem. Quare etiam non jurent servare Canones, sicut Episcopi, tamen ratione assumptae jurisdictionis, illam secundum Sacros Canones exercere debent.

Ubi verò sacri defecerint Canones & Religionum statuta, debent ad Jus Civile recurrere: Jus enim Civile, & Canonium marò sibi invicem suffragari consueverunt, ut dicitur Cap. Susceptus, & Cap. Si adjuvorum, distinct. 10. Non dicimus, quod Jus Civile ad unquam debeat servari: Regulares enim Judices non debent per legem Civilem gubernari, quia lex ita decernit, sed quia ratio, quae lex utitur, sic requirit, proportionate utendo, & Regularibus statutis se conformando.

Ubi verò omnia deficerent Jura, & nulla esset pro aliquo delicto poena decreta, sed potius arbitrio Judicis relicta, tunc Juxta legem legimus, & probatas Ordinis Consuetudines, poenas infligere debet. Caveant tamen Visitatores à pravis consuetudinibus, quae potius corrumptelae, & abusus dici debent, & ne sub specie pietatis, impletatem amplectantur.

Praeterea ulterius, quando à Jure non est poena statuta, conformare tamen se debet Juxta in arbitrandis poenis, legibus, & Juribus, eliciendo similibus similia. Ita Baldus in Robr. de Constitutionibus, & Concil. Trid. sess. 13. Cap. 2. de Reformatione.

Deinde, ut eruditè advertit Bernardus Diaz in sua praef. Capite 147. num. 2. in arbitrandis poenis Juxta omnes, & singulas ponderare debet circumstantias: videlicet delinquentis conditionem, gradum & statum: an sit solitus delinquere in eodem genere, an casu acciderit, an provocatus, laesivus, vel coactus; an volens & libens: an delictum fuerit cum scandalo: similiter circumstantiae loci, & temporis discutiendae, & durumitas, & gravitas, vel atrocitas delicti: & an sit damnum tertio, vel Republicae; & si aliqua sit persona offensa, & cujus gradus, & dignitatis existat, & similiter offensa, vel damni magnitudo, & omnes aliae consimiles circumstantiae ponderandae, & juxta eas poena infligenda.

Praeterea juxta doctrinam Baldi in l. Quicumque C. de servu fugiivo, in arbitrandis poenis Juxta temper mitiorem debet eligere poenam, ut in l. Praeter, ff. de panis: quod procul dubio semper

habet locum inter Regulares, intra tamen Justitiae terminos.

Inter Regulares autem, ut bene advertit Roderic. q. 23. art. 1. poenae sanguinis, & mortis correspondet poena expulsiõis à Religione, & privationis habitus Regularis, maxime in Religionibus, ubi aliud propriis legibus non decernitur. Expulsi inquam, si fiat debito modo, & cum aliis circumstantiis, de quibus infra dicemus.

Demum quando tam Jura omnia, quam consuetudines in propria Religione deficiunt, quibus possit coaptari poena, recurrendum ad aliorum Ordinum Constitutiones, & è similibus casibus similes poenas elicere, & accommodare debent.

CAPVT III.

De graviori culpa, & de poena ei correspondente secundum nostras Constitutiones.

PRIMO in nostra Congregatione gravior culpa reparatur, cum quis praecipio formali obedientiae sibi, vel alii imposito, non obedierit.

Secundo. Qui post emissam professionem, divinum officium non perolverit, & de eo fuerit convictus.

Tertio. Qui verbo, & opere proximum absentem, vel praesentem graviter in fama, vel corpore laeserit.

Quarto. Qui aliquod è voris externae violaverit, postquam fuerit convictus, aut confessus.

Quinto. Qui Superioris officium usurpaverit.

Sexto. Qui Praepositi, aut Definitorum Generalium, Procuratoris Generalis, aut Provincialis literas ab eis, vel ad eos datas aperuerit, vel retardaverit.

Septimo. Qui Communitatis alicujus, vel cujuspiam officio fugientis sigillum adulteraverit, vel sinxerit, aut quaevis alia his similia commiserit.

His culpis, siue his delictis poena gravior correspondet. Est autem poena gravior inter nos, primo: In Capitulo unam disciplinam accipere, & postea in cellam recludi usque ad horam prandii, ac tunc in Refectorium ingredi, humique sedentem pane dumtaxat, & aqua relicta, datoque signo in cellam reverti, ac praeterea ejus poenae tempore in Chorum non ingredi, Sacram Eucharistiam non recipere, voce carere, nullaque in retea officio fungi.

Secundo. Est etiam poena gravior, voce ac loco ultra quindecim dies (citra annum tamen) privati, & per singulas hebdomadas ejus poenae mortificationem unam extraordinariam subire, & fectis sextis pane tantum & vino uti.

Tertio. Poena praeterea gravior est, ut in cellam, carceremve ultra quindecim dies (citra tamen annum) Reus includatur, & eo tempore, si Sacerdos fuerit, Sacrum non faciat, sed in secretiore loco tantummodo audiat, nullusque eum conveniat, nec ipse alium, & tertio quoque die genuflexus ante ostium Refectorii exeat, ac intro-

Notanda
ex Bernar-
do
Diaz.

IESU

Spirit.
II

introcuntes Fratres, ut DEUM orent pro ipso, deprecetur, humilique sedentis diebus prandeat.

Quartò. Pœna denique gravior est, ut reus ultra quindecim dies habitum more Novitiorum distinctum gerat, & postremus in Choro & Refectorio sedeat, & in Capitulo cum Donatis aut Novitiis, si ibi fuerint, se prosternens de culpis accuset; tribusque diebus per hebdomadas singulas ad disciplinam se præparet, quam Prior, vel Præfident, quoties expedire videbitur, inferet.

Pœna autem omnes has Præpositus Generalis in tota Congregatione, & Provincialis in sua Provincia inferre potest.

Pœter hæc crimina graviora, quibus in nostris Constitutionibus taxata est pœna, sunt etiam alia graviora delicta, quæ quamvis prætermissa sint in nostris legibus, in Constitutionibus tamen aliarum Religionum inter graviores culpas referuntur, illisque imponitur pœna proportionata. Quare non erit abs re, aliqua ex aliorum Ordinum Constitutionibus excerpta, huic Tractatui inferere, ut Visitator, cum neque in Jure Canonico, neque in nostris Constitutionibus designatam pœnam gravioribus culpis invenit, possit recurrere ad aliarum Familiarum Constitutiones, & ex illarum usum, & consuetudine receptas pœnas commissis culpis transferre ad nostram, & casibus occurrentibus eas accommodare.

Verum ut nunc prætermittam aliorum Ordinum consuetudinem, aut legibus, pœnas gravioribus culpis taxatas, ex Constitutionibus Ordinis Predicatorum, de pœnis aliquibus gravioribus culpis infligendis, aliqua breviter referam.

CAPUT IV.

De Pœnis taxatis in Constitutionibus Fratrum Ordinis Prædicatorum.

IN Constitutionibus Fratrum Ordinis Prædicatorum Cap. 18. De graviore culpa, distinctis sequentibus verbis gravior culpa, pœnaque ei imponenda describitur.

Gravior culpa est, si quis per consumaciam, id est manifestam rebellionem inobediens Pralato suo extiterit, vel cum eo in tuus & foris protervè contendere ausus fuerit. Secundo. Si quis percussor fuerit. Tertio. Si quis crimen capitale, id est pœna mortis in seculo puniendum commiserit. Quarto. Si quis procuraverit, quod ipse, vel alius eximatur via non juridica à potestate sui Pralati. Quinto. Si quis rem sibi collatam celaverit, quem B. Augustinus iudicio dicit esse condemnandum.

Si quis convictus fuerit, & veniam petierit de huius criminibus, denudatus vapulet, quantum placuerit Pralato, & sit omnium novissimus in Conventu, & qui culpam perpetrando non erubuerit, membrum diaboli fieri: ad tempus, ut respiciat, sequestretur à consorcio omnium Christi.

Pœna autem sequestrationis, ut in eisdem Constitutionibus cavetur, tunc tantum locum habeat, quando propter peccatum mortale ad pœnam gravioris culpa que est damnatus. In Refectorio quoque ad mensam cum ceteris non sedebit, sed in medio Re-

fectory super nudam terram comedat, & providetur ei seorsum panis gravior, & potus aqua, nec reliqua prandij sui cum aliis miscantur ut loquatur, se in esse sequestratum à consorcio aliorum, & quod privetur, nisi per penitentiam redeat consorcio Angelorum, ad Canonicas horas, & gratias post conversionem ante ostium Ecclesie transeantibus Fratribus, prostratus jaceat, dum intrant & exeunt; nullus autem audeat, se conjugere illi, vel aliquid mandare. Et infra: talis quamdiu in hac penitentia non communicet, nec veniat ad osculum yam.

Eodem etiam Cap. 9. Ita decretum est. Qui in Pralatum suum manus injecerit temere violentas, aut quemcumque lethaliter vel graviter, seu atrociter percussit, aut infra septa Monasterii super se arma invasiva portare præsumpsit; & carcerali custodia mancipietur. (& infra §. 5.) Quæmina quæcumque Fratrum secularibus personis, seu aliis extra obedientiam nostri Ordinis constitutis revelaverit, unde Fratribus vel Ordini infamia vel damna fuerint subsecuta; & carcerali etiam custodia mancipietur: & volumus quod hujusmodi Ordinis destructores possint nisi per Magistrum Ordinis, vel Generale Capitulum liberari.

Pœterea §. 8. contra conspiratores sequens pœna stabilitur. Si qui per conjurationem, vel conspirationem, vel malitiosam concordiam, adversus Priores, vel Pralatos suos manifeste se exercerint, de cetero in omni vita sua extremum locum sui Ordinis teneant, & vocem in Capitulo non habeant, nec in aliqua committatur obedientia.

Demum eodem Cap. 18. §. 9. contra alia gravissima crimina sequens pœna stabilitur. Statuimus quod si quis nefandam crimen concubitus contra naturam, homicidii, vel propinatis, etiam si sic non subsecuto, veneni commiserit; perpetuo carceri sit addictus, à quo nec per Magistrum Ordinis, nec per Capitulum Generale possit ante annos 20. liberari; & nihilominus pœnis aliis puniatur, secundum Pralati discretionem. Hæc tamen Constitutiones sicutum P. ad catorum.

Circa hoc verò pessimum, atque horrendum Sodomie crimen notandum est, quod illius pœna de Jure Canonico est depositio, & perpetuus carcer; nihilominus ex Constitutionibus P. Regularibus hoc vitio infectis decretum est, ut privati intelligantur, & degradati iudicibus secularibus tradantur. Quæ Constitutio est septuagesima in ordine, incipiens: Horrendum, &c.

CAPUT V.

Quando, & quibus sit infligenda pœna Carceris.

Visitatorum in primis advertant, non evitent, neque pro omni crimine Religiosos fore incarcerandos; tum quia hoc est pro judicium intolerabile, ut notat Baidus in lib. 1. C. de integ. restitut. postulat. tum etiam, quia eo casu Visitatores de injusta captura strictam coram ipso Deo rationem reddent. Secundum, quod Pralati animadvertere debent, illud est, ut iudicia, quæ resultant ex processu, sint sufficientia ad capturam. Si autem quæras, quænam in iudicia sint sufficientia; oportet confidere prius, quod Religiosi triplici de causa (ut tradit Bernardus Diaz in sua Practica Criminali Cap. 126.) Carceribus tradi possunt,

Primò